

Sairaanhoitajaliiton hallitusohjelmatavoitteet 2019

Sairaanhoitajaliitto listaa tulevaan hallitusohjelmaan kiireellisiä toimenpiteitä, joilla sosiaali- ja terveydenhuoltoon uhkaava ja jo nähtävissä oleva vakava ongelmavyöhyke voidaan purkaa. Ongelmat ovat johtamassa siihen, että suomalainen sosiaali- ja terveydenhuollon laatu ja potilas-/asiakasturvallisuus heikkenevät entisestään ja apua tarvitsevat kansalaiset jäävät heitteille. Ongelmat ovat jo nähtävissä erityisesti ikäihmisten ja sairaiden kotihoidon ja kotisairaanhoidon sekä hoito- ja hoivapalveluiden laadun romahtamisena. Julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon laitospaikat on ajettu alas, mutta samaan aikaan kotihoidon, kotisairaanhoidon ja hoivapalveluiden osaamista ja resursseja ei ole mitoitettu nykytilanteen tarpeeseen puhumattakaan tulevaisuudesta.

Koulutuksen rakenteet on laitettava kuntoon

Sairaanhoitajien koulutuksen pitää vastata tulevaisuuden työelämän tarpeita. On varmistettava, että sairaanhoitajakoulutus noudattaa ammattipätevyysdirektiivin (2005/36/EY, muokattu direktiivillä 2013/55/EU) vaatimuksia.

Sekä teoreettisen opetuksen että kliinisen harjoittelun resurssit on taattava. Koulutuksen määrärahoja ei voi enää kiristää.

- Sairaanhoitajakoulutuksen tulee olla kansallisesti yhtenäinen ja tasalaatuinen
- Lähiopetuksen määrää tulee lisätä vähentämisen sijaan
- Koko sairaanhoitajakoulutusta ei tule siirtää verkko-opinnoiksi
- Sairaanhoitajilla tulee olla mahdollisuus saada opiskelijajohjaajakoulutusta ja resurssit laadukkaaseen käytännön harjoittelun ohjaukseen
- Ammattikorkeakoulujen rahoitusrakenteen tulee mahdollistaa perustehtävään eli opetukseen keskittyminen

Terveydenhuoltoalan vetovoima on turvattava

Sairaanhoitajat ovat suurin terveydenhuoltoalalla toimiva henkilöstöryhmä, jota ilman Suomen terveydenhuolto ei toimi. Sairaanhoitajapula on jo nyt todellisuutta monin paikoin. Potilaiden hoidon epäinhimillisuus ja hoitotyön liiallinen työkuormitus ajavat osaavat terveydenhuollon ammattilaiset muualle töihin tai kokonaan alalta pois. Suomessa valmistuu vuosittain yli 4700 sairaanhoitajaa (sisältää terveydenhoitajat, ensihoitajat ja kättilöt), mutta sekään ei riitä, sillä kokemusta ja osaamista arvostamaton palkka ja suuri työkuormitus saavat sairaanhoitajat vaihtamaan alaa. Jotta alalle saadaan osaavaa ja töissä pysyvää henkilökuntaa, organisaatioiden on panostettava työhyvinvointiin ja toimivaan työympäristöön. Toistaiseksi ala on vetovoimainen, mutta yhä useampi sairaanhoitaja on ilmoittanut harkitsevansa alan vaihtoa huonojen työolojen ja palkkauksen vuoksi. Lisäksi lähes puolet nykyisistä sairaanhoitajista eläköityy vuoteen 2030 mennessä.

- Palkkausjärjestelmää tulee muuttaa koulutusta ja kokemusta arvostavaksi
- Hoitajamitoituksen ja ammattirakenteen tulee perustua potilaiden hoidon tarpeeseen
- Sairaanhoitajien määrää tulee lisätä erityisesti perusterveydenhuollossa ja saattohoidossa
- Sairaanhoitajille on turvattava mahdollisuus lakisääteiseen täydennyskoulutukseen

- Sairaanhoidajille tulee luoda mahdollisuus erikoistumiseen, sillä sairaanhoidajat vastaavat entistä useammin itsenäisestä vastaanottotoiminnasta ja vastuu potilaiden hoidosta siirtyy entistä enemmän sairaanhoidajille. Näin voidaan samalla edistää myös mielekästä työnjakoa ja potilaan kannalta joustavia hoitopolkuja ja luoda sairaanhoidajille klinisiä uravaihtoehtoja.
- Erikoistumiskoulutusten tulee vastata työelämän tarpeita ja niillä tulee olla kansallinen ohjaus

Toimivaltaisia hoitotyön johtajia on oltava organisaatioiden kaikilla johtamisen tasoilla

Hoitotyön johtajat luovat edellytykset laadukkaille, vaikuttaville ja asiakaslähtöisille palveluille sekä tulokselliselle toiminnalle muuttuvassa toimintaympäristössä. Sosiaali- ja terveydenhuollon onnistumisen avain on osaamisen ja hoidon laadun johtaminen, mikä ei ole mahdollista, ellei hoidosta vastaavilla ole johtamiskoulutusta ja käsitystä siitä, mitä hyvä terveydenhuollon laatu ja osaaminen on. Hyvällä johtamisella tai sen puutteella on suora yhteys hoitotyön laatuun, potilasturvallisuuteen, henkilöstön hyvinvointiin ja työtyytyväisyyteen, alalla pysymiseen, työhön sitoutumiseen sekä toiminnan kustannustehokkuuteen. Osaston- ja apulaisosastonhoitajilla on keskeinen merkitys sosiaali- ja terveydenhuollon muutosten viemisessä käytäntöön. Lähiesimiesten määrän vähentäminen on todellinen uhka niin potilaiden hoidolle kuin henkilöstön jaksamiselle.

- Kustannustehokas toiminta edellyttää hoitotyön johtamista läpi sote-palveluketjujen
- Hoitotyön johtajilla tulee olla toimivaltaa ohjata resursseja
- Hoitotyön johtajien asiantuntemuksella johdetaan hoitotyötä eettisesti ja taloudellisesti
- Organisaation hallintosääntöön on kirjattava vähintään ylimmän hoitotyön johtajan toimenkuva ja tehtävät sekä siihen liittyvä toimivalta ja vastuu. Organisaation johtoryhmissä on oltava hoitotyön johtajia.
- Hoitotyön johtamisen tehtäviin on laadittava kansalliset tehtävänkuvaukset
- Hoitotyön johtamisen nimikkeistöä tulee yhdenmukaistaa kansallisesti, jotta nimikkeet ovat vertailtavissa kansainvälisesti. Potilaiden tai asiakkaiden tulee voida tunnistaa hoitotyön johtaja nimikkeen perusteella. Kuka tahansa ei voi toimia hoitotyön johtajana.

Helsingissä 17.5.2019

Nina Hahtela
puheenjohtaja
Suomen sairaanhoidajaliitto ry

Liisa Karhe
kehittämispäällikkö
Suomen sairaanhoidajaliitto ry